

BISERICA ȘI ȘCOALA**REDISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ**

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECĂ
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
 Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
 Pentru 1 an . . . lei 300
 Pentru 6 luni . . . lei 150

Nr. 2662/1939.

A N D R E I

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului precum și al părților anexate din Banatul-Tișan.

Iubitului cler și popor din această de Dumnezeu pășită Eparhie. Har și pace dela Dumnezeu Tatăl, iar dela Noi arhierescă binecuvântare.

„Să nu se turbure inima voastră, nici să se spăimânteze”. (Ioan 14. v. 27).

Iubiții mei fii sufletești,

Intâmplările petrecute în zilele din urmă — în apropierea țării noastre au silit pe conducătorii țării să ia măsuri de pază la hotare. Ingândurarea ce s'a așternut pe inima poporului este o dovadă că noi nu suntem dornici de a vărsa sânge, nici de a încălca hotarele altor țări, ci suntem doritori de pace. Totuși hotarele țării fiind așezate de Dumnezeu avem cea dintâi datorie de a ni le apăra.

România-mare nu ne-a fost dată în dar de vre-o putere lumească, ci însuși Dumnezeu a înfipt neamul nostru pe veci în hotarele ei de astăzi. Deaceea nici o putere omenească nu o va putea nimici. Singur Dumnezeu ne va putea pedepsi pentru păcatele noastre.

Credința și încrederea noastră în Dumnezeu sunt puse la încercare tocmai acum în cele din urmă săptămâni când împlinind cursul postului ne pregătim pentru Învierea Domnului.

Nu vă temeți de nimic, căci Dumnezeul părinților noștri nu ne-a părăsit. O singură teamă să aveți: aceea de păcat, care trebuie izgonit din mijlocul nostru, fiindcă pentru mulțimea fărădelegilor vine pedeapsa lui Dumnezeu asupra oamenilor.

Aveți în ajutor Biserica și scutul cel mai puternic: rugăciunea. Veniți de umpleți Casa Domnului ca să-L rugăm să alunge norii întunecoși de asupra cerului țării noastre. Din iubirea voastră, plină de îngrijorare, pentru cei plecați la oaste și din gândul plin de recunoștință pe care aceștia îl vor trimite către cei ce se roagă acasă pentru dânșii, Dumnezeu va face să răsară pacea în inimi, singura care este în stare să păstreze pacea lumii.

Să primim cu încredere în Dumnezeu încercarea trecătoare ce o trimite peste noi, să fim tari în credință știind că Dumnezeu nu încearcă pe nimeni peste puterea lui ci odată cu încercarea face și sfârșitul ei.

Fiecare să-și facă datoria față de țară la locul său, nimenea să nu se abată dela cele legale. Să venim în ajutor cu răbdarea și ascultarea noastră celor ce sunt chemați a conduce țara.

Inarmați sufletește cu aceste simțăminte, cu deplină încredere în Dumnezeu și în înțeleptul cârmuitor al sorții noastre care este iubitul nostru Rege, M. Sa Carol al II-lea, să privim în față viitorul, știind că:

*„Am înarmat a noastră mână,
Ca să păzim un scump pământ,
Dreptatea e a lui stăpână,
Iar Domn e adevărul sfânt,
Ce'n cartea veșniciei scrie
Că țări și neamuri vor pieri,
Dar scumpa noastră Românie,
In veci, în veci va înflori“.*

*Invăluindu-vă pre toți, cei plecați la oaste și cei rămași acasă, în calda Noastră iubire părintească și implorând ocrotirea lui Dumnezeu asupra voastră a tuturor, sunt
Arad în 23 Martie 1939*

al vostru părinte sufletesc:

† **ANDREI**

Episcopul Aradului.

Spre glorie.

— Meditație. —

De Pr. Gh. Perva.

Nu mai era mult până la Răstignire și Înviere. Invățătorul pomenise de ele de trei ori. De aceea, doi dintre sfinții Apostoli, Iacob și Ioan, fiii lui Zevedei, se vedeau de pe acuma singuri și se gândeau, că nu e prea de vreme să-l ceară o oarecare întâietate. Să șeadă unul deadreapta și altul deastânga Lui.

Mântuitorul li-a arătat ce lucru greu cereau. Darea șederii deadreapta și deastânga Lui în împărăția cerului, nu era numai în puterea lui. Aceasta, și-o câștigă fiecare, după un plan pregătit din veșnicie.

Pe locurile de frunte din cealaltă lume, ca și pe cele din lumea aceasta de altfel, nu sunt scrise nume. Sunt numai anumite pentru cei mai harnici și le apucă cine vrea. Le apucă, cel care, după vorba mântuitorului spusă fiilor lui Zevedei, „bea paharul“ pe care l-a beut El; se „botează“, cu botezul cu care s'a botezat El, și mai ales, acela, care „va fi tuturor slugă“.

„Că și fiul omului n'a venit ca să se slujească ci ca să slujească și să-și dea sufletul preț de răscumpărare pentru mulți“ (Mrc. X. 45)

Iată, dar, cum înțelege mântuitorul, puterea, autoritatea, întâietatea. Să fie o slujire, o jertfire pentru aproapele tău.

Dacă ai vreo întâietate socială față de aproapele tău, apoi aceasta *n'o ai pentru tine, ci pentru el.*

Întâietatea spirituală chiar, n'o ai pentru ca să te ridici deasupra altora, ci *ca să ridici pe alții la tine.*

Mântuitorul și-a făcut învățătura una cu viața, numai ca să ne arate cum se poate una ca aceasta. S'a coborât din Dumnezeirea Lui, atât cât trebuia pentru ca să ajungă un Om; cel mai neprihănit dintre oameni. Apoi, le-a spus și le-a făcut toate câte le știm, ca să ne facă pe toți una cu El: „a suferit odată moartea pentru păcate, El cel drept, pentru cei nedrepți, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu“ (I. Petru, III, 18).

Dintre stăpânitorii și mai marii pământului, nimeni nu s'ar putea lăuda, că a avut atâția supuși și

închinători, câți a avut și are Iisus. Fiindcă a slujit pe mulți.

Tot așa și noi, pe câți îi vom sluji, vor fi ai noștri.

Viitorul e al smeriților și al celor ce se știu face folositori. Al răbdurilor. Al celor cari, cum am zice, se așează dintâiu din spre partea nicovalei. Fiindcă din spre partea nicovalei, privești viața cu un alt ochiu decât din spre partea clocanului.

Nu poți cunoaște niciodată deplin ceea ce ai văzut numai privind de sus.

Ca să ajungi zile de mărire, dimineți în cari să coboare îngeri spre a-ți ridica „peatra“ de pe gropnița vieții, trebuie să neșpărat „zilele lui Pilat din Pont“. Trebuie să faci calea din „Ghetsemani“ pe „Golgota“. Trebuie să „botezuri de foc“ și pahare cu beuturi amare și oțetite.

Colțul Preotesei (IX).

Preoteasa, îndrumătoarea femeilor.

Maică Preoteasă,

Așa a rânduit Dumnezeu ca femeia să învețe cele femeiești tot dela o femeie iar copilă dela maicăsa. Pilda vieții tale este hotărâtoare pentru femeile din satul tău. Bună sau rea, ea este predica cea mai puternică. Inzadar ai încerca să vestești ceea ce tu nu faci. Mai bine trăește și făptuește în așa fel ca faptele tale să vorbească ele înșile.

Preoții catolici când vreau să vorbească despre lucruri femeiești, anunță predici la care pot participa numai femei. Altfel vorbesc numai către fetele fine. Această pastorație a sexelor mi s'a părut totdeauna nedesăvârșită, fiind că se vorbea din carte și de către un bărbat. În biserica noastră ne vin într'ajutor maicele preotese. Ele nu predică în biserică ci vorbesc în afara de ea și nu grăesc din carte ci din viață. Am cunoscut o soție de preot care era și învățătoare. Pe lângă că era o bună pedagogă în școală a fost și o

neintrecută misionară. Creștea fetele de școală în simțul *curățeniei* și al *evlaviei*, cele două podoabe ale sufletului femeesc. Aceste eleve ale ei au schimbat înfățișarea satului în timp de o generație. Comuna, devenită bogată, este și astăzi un model de gospodine. Ce nu poate face o preoteasă din femeile satului timp de o viață? Oricât ar fi ele de neștiutoare la început, prin cuvântul și pilda picurată zi de zi ele ajung să se lumineze spre cele bune, mai ales fiind știut că sufletul femeii nu este așa de refractar ca cel al bărbatului. Nu se cere dela o preoteasă decât *bunăvoință* și *răbdare* spre a schimba prin inima femeii săderile din comună. Când ai câștigat inima femeilor ai câștigat și familiile lor. Numai atunci când preotesei îi lipsește sau bunăvoința pentru păstorii soțului ei, sau răbdarea, satul înfânșește în neputința de îndreptare.

De astădată așa insistă asupra *maternității*, pe care nici o autoritate lumească n'o poate servi mai bine decât maica preoteasă în contactul ei zilnic cu femeile satului. Se înțelege, numai atunci dacă ea însăși este mamă, și nu numai la unul sau doi copii. Cine ar putea spune mai bine lucrurile pe nume decât preotesea-mamă?

Descrșterea populației este azi un fenomen aproape general în satele noastre. Se sapă mai multe morminte în cimitir decât câte fașe se pregătesc pentru botez. Preotesea poate afla ușor aceste date dela soțul ei. Ce este de făcut? Nu este o crimă să stai nepăsătoare văzând cum se lărgesc cimitirele pentru a înghiți „frumusețea noastră cea zidită după chipul lui Dumnezeu” iar natura rămâne cu numărul de stăpâni mai rărit? Ce s'ar alege din lume dacă pământul ar ajunge nelucrat fiindcă brațele de muncă au pierit? Care ar fi soarta unei țări, lipsită de brațe de apărare, fiindcă și-a îngropat feșii înainte de vreme? Oare nu e o privescătoare îngrozitoare să vezi la sate case pustii cu grădini și curți pline de burueni? Oare mai poate Dumnezeu suferi multă vreme un popor care nu se bucură decât de sporul în dobitoace, în timp ce stinge prin toate meștesugurile viața ființei celei mai alese din lume, care este omul? Multe vor fi păcatele omenești, dar nici unul nu este mai înfricoșător ca *uciderea fătului omenesc în pânțele* și stingerea vieții lui înainte de a vedea lumina zilei.

Ai alins măcar vre-odată acest subiect trist în convorbirile tale cu femeile satului, maică preoteasă? Te-ai știut? Dar știi bine că femeile vorbesc întreolaltă, fără rușine, de tot ce poate ajuta avortul? Simțul de rușine dispare când femeile măritate se văd întreolaltă. Îndrăznește, fiindcă ești datoare. Nu știi ce zice proorocul Ezekiel: „Dacă nu le vei grăi ca să se întorcă dela fărâdelegile lor, ei vor pieri, dar sângele lor îl voiu cere din mâinile tale”. Se poate ca să primești a fi maica lor sufletească și să nu te sguđui de pedeapsa lui Dumnezeu ce le așteaptă? Graiul ți se va împinde în gât numai în cazul dacă ești și tu la fel.

Care sunt argumentările, încercate de femeile ce *nu vor să fie mame?*

Mai întâi, că sarcina strică frumusețea și deformează corpul. O astfel de frumusețe n'a fost niciodată naturală ci înșelătoare și mincinoasă, câștigată prin artificii. Femeia care se îmbracă cu ea place numai ochilor și simțurilor, nu și inimei. Vai și amar de căsniciile ce se întemelază pe dragostea unei astfel de frumuseți.

Nașterea de copii este o rânduială dumnezeiască și cea mai de cinste datorie a unei femei. Corpul femeii-mame nu se deformează ci dimpotrivă, se adap-

tează la legile firii, devenind mai rezistent la boale. Nu e nevoie ca cineva să fie mare doctor pentru a constata cine se îmbolnăvește mai curând de orice boală și are o viață chinată: femeia care avortează sau cea care a născut cât mai mulți copii? Dumnezeu a creiat pe Eva ca să fie „maică a vieții” iar nu o femeie ispită.

Ce este apoi adevărat din afirmațiunea că *copiii mulți* sunt o sarcină pentru părinți? Că se prea împarte averea cu ei? Că așezarea lor în viață este peste măsură de grea?

Da, toate raționamentele acestea sunt ieșite din gura unor părinți neputincioși, care nu înțeleg că fiecare copil devine o putere nouă, creatoare, dacă este crescut pentru viață și nu pentru desmierdare. Unde sunt mulți copii, aceștia învață a suferi, a se lipsi de multe, dar în schimb se ojelesc pentru viață și se iubesc întreolaltă. Unde sunt numai doi aceștia devin dușmani de moarte când ajung să se împărțească pe moștenire. Oare Dumnezeu, când sporește viețile omenești nu va fi grijind și de sporirea hranei în lume? Cine poartă în seamă rodnicia sămânțelor pământului: Dumnezeu sau omul? Pentru ce atunci socoteala păgână de a măsura numărul nașterilor după cantitatea bogăției? Viața ne dovedește la orice pas că copiii oamenilor săraci, crescuți în frica lui Dumnezeu, se dovedesc mai de viață în societate, fiindcă au învățat de acasă: răbdarea și stăruința.

Drept urmare a defectului maternității este *divorțul*. Unde nu sunt copii acolo nu este nici o legătură trainică între soți. Cel mai mic diferend scoate la iveală „nepotrivirea de caracter” între dânșii și motivul de divorț e gata. Acolo însă unde sfânta *grijă pentru copii* și nopțile de veghe lângă patul celor bolnavi au înfrățit lacrimile amare cu cele de bucurie ale părinților, acolo nu e teama de divorț. Supărarea dintre soți, care degenerază în „ură nedumerită” și ca atare duce la divorț, ar putea fi lecuită și ea dacă, de pildă, maica preoteasă ar găsi calea spre împăcarea celor învrăbiți. Fiecare căsnicie își are și clipele ei negre. Românul zice că și cușitul se lovește de furculișă, totuși rămân lângă olaltă pe masă. Multe tragedii familiare și soarta multor copii nenorociți din pricina divorțurilor s'ar putea salva dacă sub conducerea preotesei ar exista în fiecare comună *un sfat al păcii pentru soții certăți*

O plagă a satelor noastre românești, și o rușine specific națională, sunt *concubinatele*, acele căsnicii păgâne, lipsite de scutul legii și de binecuvântarea lui Dumnezeu. În timpul din urmă unii slujbași de stat, cu tragere de inimă pentru instituția familiei, — această celulă a statului — și-au dat mâna ca să determine pe concubini să se cunune bisericeste. Cazurile fiind izolate nu poate fi încă vorba de o ofensivă formală. Aci maica preoteasă, în înțelegere cu soția notarului, a învățătorului și a altor fruntași din sat, care au o viață de familie pilduitoare, sunt cele mai chemate de a activa la *stărpirea concubinatelor*. O stăruință, însoțită de răbdare, va șterge în timp de o generație și această moștenire rușinoasă din viața satelor noastre.

În unele sate se mai *fură* și astăzi *fetele tinere*. Din aceste „căsătorii de probă” răsare apoi buruiana concubinatelor. Părinții unor astfel de tineri necopți, cari fug de lumina zilei și de mărturia lui Dumnezeu la întovărășirea lor de viață, până astăzi încă nu sunt urmăriți de lege și nici rușinați în fața creștinilor. Altele păcate sunt măcar reprobate și hulite, aci însă românul creștin par'că se distrează de o aventură. Cât este

de rușinoasă pentru creștinismul nostru această finută lipsită de orice reacțiune!

Știu, maică preoteasă, că vei încerca să protestezi, spunând că ce ești tu responsabilă pentru toate acestea păgânisme. De ce nu sunt ele oprite prin lege, și urmăriți de către organele administrative? Eu însă îndrănesc să te întreb: Cine reprezintă în lume *legea morală* în primul rând, dacă nu biserica lui Hristos? Și cine sunt înainte stăpătorii bisericii în mijlocul poporului, dacă nu preoții și familiile lor? Cu cuvântul și cu pilda lor. Cine răspunde în fața lui Dumnezeu pentru sălbătăcirea vieții morale a poporului: jandar-mul, notarul, învățătorul, sau preotul și soția lui?

A iubi pe Hristos nu înseamnă a sta nepăsător la ranele din care sângerează trupul Lui, care este Biserica ci a le lega și a turna pe ele untuldelemn al vindecării. Suntem *împreună-lucrători* în acest scop toți câți ne-am botezat în numele Lui. Iar „întrucât ați făcut acestea unuia dintre cei mai mici Mie mi-ați făcut“ ne zice Mântuitorul.

Femeile și fetele din satul tău sunt ucenițele pe care Hristos le-a dat în grija ta, maică preoteasă Viața lor este ceara în care Cel de sus vede imprimat chipul tău.

Preotul bătrân

Nr. 26611939.

Circulară

Tuturor Protopopilor și Preoților din Eparhie.

În urma înțelegerii Noastre cu Domnul Rezident Regal al Ținutului Timiș, dispunem:

Deoarece mai mulți învățători sunt chemați la serviciu de arme și școlile aceloră rămân fără învățători, prin aceasta *îndatorăm pe preoții din asemenea localități, să suplinească dânsii pe cei plecați la armată, făcând toate orele, pentruca învățământul să nu stagneze, nici măcar pe durata scurtă a concentrării. E o tradiție și o datorie a Preoțimei noastre să steie în slujba Școlii, mai ales acum.*

Arad, în 23 Martie 1939.

† ANDREI,

Episcopul Aradului.

Concurse

Nr. 2538/1939.

Pentru întregirea parohiei *Iercoșeni*, protopopiatul Șiria, devenită vacantă prin trecerea preotului Gheorghe Rotariu la altă parohie, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială de 28 jughere.
2. Locuință în casa parohială.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Dreptul de pădure și pășune după sesiunea parohială.
6. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa I, dar în lipsă de concurenți cu această calificare, se vor admite și cei calificați pentru parohii de clasa a II-a. Preotul

ales va catehiza elevii școlii primare și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cei ce doresc să ocupe acest post să adreseze și să trimită cererile de concurs Consiliului eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 2 Martie 1939.

† Andrei
Episcop.

P. Givulescu
consilier ref. eparhial.
2-3

— □ —

Nr. 1829—1939.

Pentru întregirea parohiei *Grabaț* jud. Timiș-Torontal, publicăm concurs cu termen de 30 de zile.

Venitele parohiei sunt: a) salariul dela stat, b) pentru răsculpărarea sesiunii parohiale Lei 24.000 pe timp de cel mult un an.

Parohia este de cl. I.

Cererile de concurs să se adreseze și trimită Consiliului Eparhial din Arad.

† ANDREI
Episcop.

2-3

P. Givulescu,
consilier referent eparhial.

— □ —

Consiliul parohial ort. român din *Chișineu-Criș*, protopopiatul *Chișineu-Criș*, în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu eparhial Nr. 1859—1939, publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, (cu drept de succesiune) sistematizat pe lângă preotul Gavril Popluca.

Venitele împreunate cu acest post sunt *jumătate* din următoarele:

1. Folosința sesiei parohiale în extensiune de 32. jugh. cad.

2. Stolele legale.

3. În răsculpărare de bir preoțesc 5000 Lei.

Parohia este de *clasa I-a (întâta) rurală.*

Preotul-capelan ales se îndatorează a servi în toate Duminicile și sărbătorile în sf. Biserică în locul preotului pe lângă care se alege și în locul protopopului tractual, când acesta este împiedecat de a putea servi, a săvârși funcțiunile din amândouă parohii și a catehiza la școala primară și de ucenici din loc.

Va suporta achitând regulat *jumătate* din impozitele către Stat și comună.

Concurenții la acest post de capelan temporal, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare, — având avizul protopopului, — în sf. Biserică din *Chișineu-Criș*, pentru a servi, a cuvânta, a cânta și a face cunoștință cu credincioșii, *conformându-se strict dispozițiilor din art. 33. al regulamentului pentru parohii.*

Cererile însoțite de actele justificative adresate Consiliului parohial din *Chișineu-Criș*, se vor înalnta Ven. Consiliu eparhial în termenul concursual, cu îndatorirea de a-și cere în prealabil autorizația Prea Sf. Sale Părintelui Episcop de a putea concura.

Dat în ședința Consiliului parohial din *Chișineu-Criș*, ținută la 18 Februarie 1939.

Gavril Popluca ss.

președinte.

Gheorghe Ruja ss.
notarul Cons. par.

În înțelegere cu: Petru Marșleu ss. protopop.

2-3